

Cenný papír

Je listina, se kterou je právo spojeno takovým způsobem, že je po vydání cenného papíru nelze bez této listiny uplatnit ani převést. (514 NOZ)

Právo vázne na listině, listina je nezbytná pro

vznik práva

výkon práva

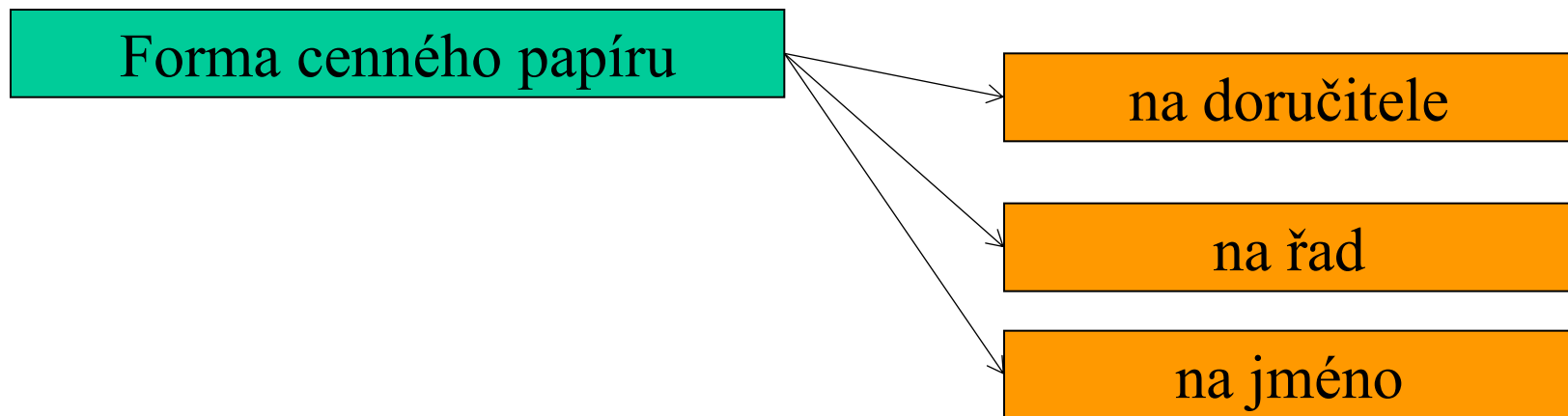
převody práva

trvání práva

Pokud osoba listinu nemá, nemůže právo s ní spojené vykonávat ani převádět.

Cenné papíry jsou hmotné movité věci.

Forma cenného papíru

Převody – nabytí vlastnického práva: 1103 NOZ

- CP na doručitele: vlastnické právo se převádí smlouvou k okamžiku předání CP
- CP na řad: vlastnické právo se převádí rubopisem a smlouvou k okamžiku předání CP
- CP na jméno: vlastnické právo se převádí samotnou smlouvou k okamžiku její účinnosti

Zaknihované cenné papíry: vlastnické právo se nabývá zápisem zaknihovaného CP na účet vlastníka - 1104 NOZ + 95 a 96 ZPKT

Zastupitelné a imobilizované cenné papíry

Zastupitelný cenný papír: cenné papíry téhož druhu vydané týmž emitentem v téže formě, z nichž vznikají totožná práva.
Je možno je nahradit hromadnou listinou - 524 NOZ.

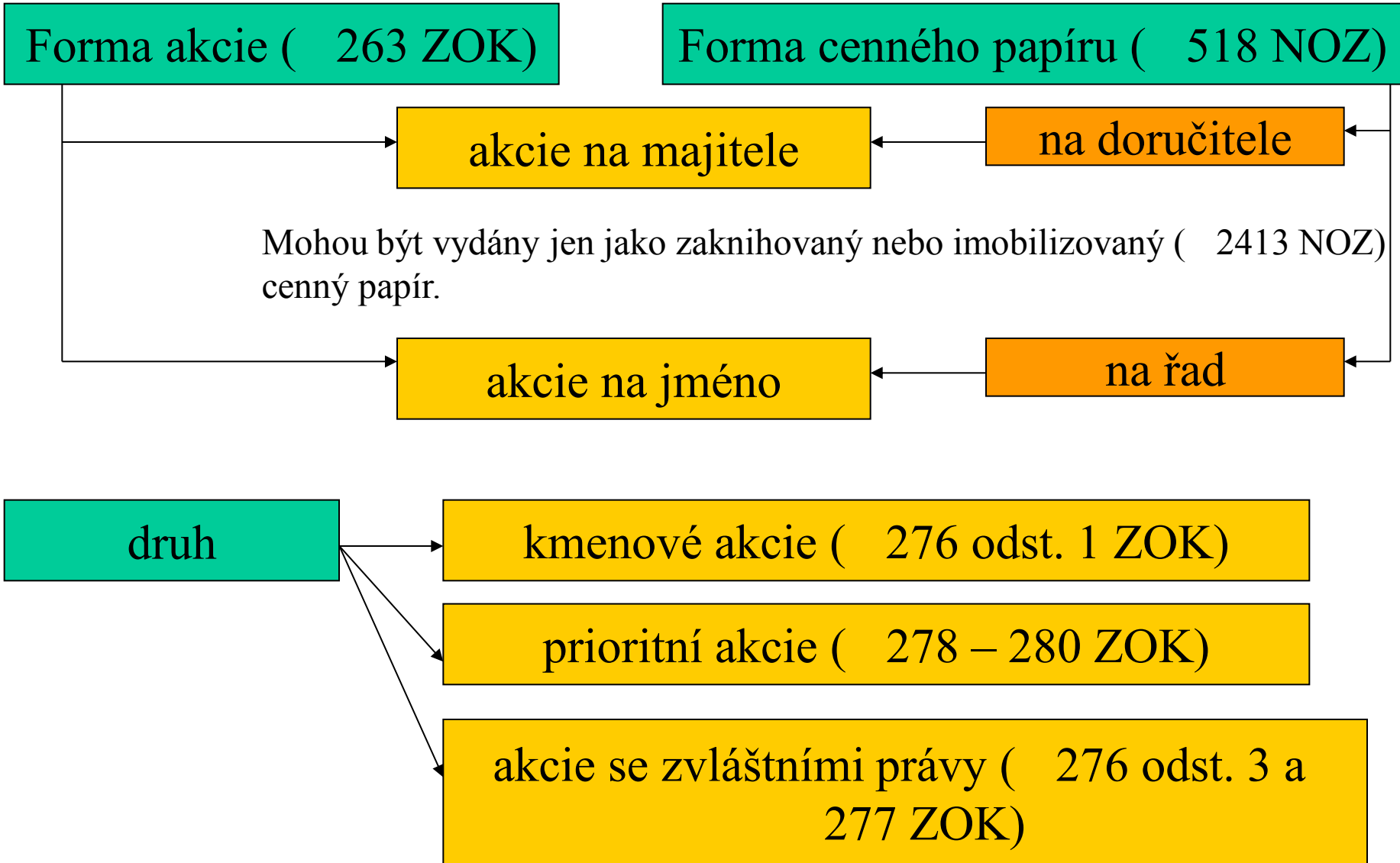
Imobilizované cenné papíry: cenné papíry uschované do hromadné úschovy (2410 NOZ) emitentem (2413 NOZ).

Akcie na majitele: 263 odst. 2 ZOK

Akcionáři nejsou oprávněni požadovat vydání svých imobilizovaných akcií z hromadné úschovy - 274 ZOK, 93a zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

Akcie jako cenný papír

Akcie je cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír, s nímž jsou spojena práva akcionáře podílet se na řízení společnosti, jejím zisku a likvidačním zůstatku.

Náležitosti akcie

Akcie musí obsahovat (259 a 260 ZOK)

označení, že jde o akcii

identifikaci společnosti

jmenovitou hodnotu

označení formy, ledaže byla akcie vydána jako zaknihovaný CP

u akcie na jméno jednoznačnou identifikaci akcionáře

údaje o druhu akcie, popř. s odkazem na stanovy, kusová akcie musí obsahovat označení „kusová akcie“

číselné označení

podpis člena nebo členů představenstva oprávněných jménem společnosti jednat

Jmenovitá hodnota, kurs emisní kurs

Jmenovitá hodnota

částka uvedená na akcii

souhrn jmenovitých hodnot = základní kapitál (243 ZOK)

Kusové akcie (257 ZOK)

Akcie nemají jmenovitou hodnotu, představují totožné podíly na základním kapitálu. Podíly na základním kapitálu se určují podle počtu akcií, na jednu akcii připadá jeden hlas.

Akcie téže společnosti mohou mít různou jmenovitou hodnotu. (261 ZOK)

Kurs

Částka, za niž se akcie převádí
na regulovaném trhu

Emisní kurs

Částka, za niž se akcie vydává

Emisní kurs =

jmenovitá hodnota

+

emisní ážio

Emisní kurs akcie nesmí být nižší, než je jmenovitá hodnota akcie. (247/1 ZOK)

Emisní kurs kusové akcie nesmí být nižší než je její účetní hodnota (ZK/počet vydaných kusových akcií) - 247/2.

Rozhodný den (284 ZOK)

Den, podle něhož se u akcií určuje, která osoba je oprávněna vykonávat práva spojená s akcií v případech stanovených ZOK.

Určen: zákonem o korporacích, stanovami nebo rozhodnutím valné hromady.

Osoba je oprávněna vykonat právo, i když došlo k převodu CP nebo samostatně převoditelného práva.

Akcie na jméno: osoba zapsaná k rozhodnému dni v seznamu akcionářů.

Má se za to, že osoba, která doloží společnosti vlastnické právo k akciím na majitele, byla oprávněna vykonat právo k rozhodnému dni.

Samostatně převoditelná práva (281- 283 ZOK)

Převodem akcie se převádějí všechna práva spojená s akcií.

Samostatně lze převádět

právo na vyplacení dividendy

přednostní právo na upisování akcií

právo na vyplacení podílu na likvidačním zůstatku

jiná podobná majetková práva určená stanovami

Určí-li to v souladu se ZOK stanovy nebo ZOK, může být právo oddělené od akcie spojeno s cenným papírem vydaným k této akcií.

Hlasovací právo spojené s akcií nelze převádět samostatně.

Samostatně převoditelné právo se převádí smlouvou o převodu pohledávky (1879 NOZ).

Pokud společnost dala příkaz k zápisu samost. převod. práva do evidence zaknihovaných CP, převádí se právo registrací převodu v evidenci.

Další cenné papíry vydávané akciovou společností

Zatímní listy (285 ZOK)

Opční listy (295 – 297 ZOK)

Dluhopisy (286 – 294 ZOK)

prioritní

vyměnitelné

Kupony (523 NOZ) – samostatně převoditelné právo
na podíl na zisku

Účastnické cenné
papíry (245 ZOK)

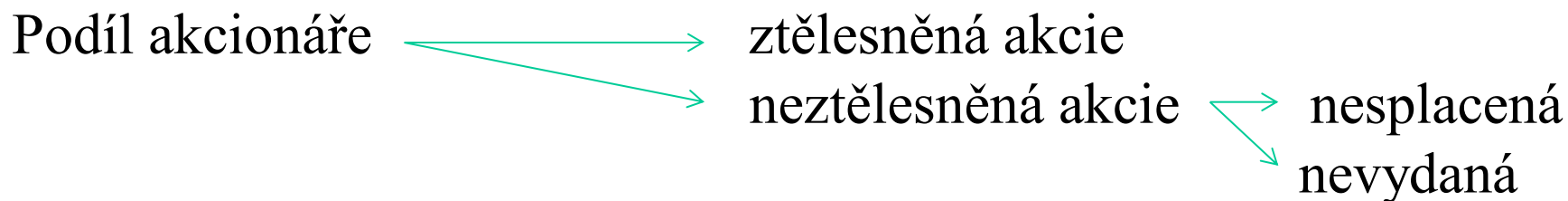
Jsou cenné papíry vydané společností, se kterými je spojen podíl na základním kapitálu nebo hlasovacích právech ve společnosti, a cenné papíry, s nimiž je spojeno právo takové cenné papíry získat.

Ztělesněné a neztělesněné akcie

Akcie nemusí nutně být vydány, za nesplacené akcie nemusí být vydány zatímní listy.

V obou případech může akcionáře vykonávat akcionářská práva (§ 256 ZOK). Akcie je **deklaratorní cenný papír**.

Nesplacenou akcii lze převádět podle ustanovení NOZ o postoupení smlouvy (§ 1895 a násl.).

Akciová společnost podle ZOK

Právnícká osoba, typická kapitálová společnost

Společnost je podnikatelem, ale může být založena i k nepodnikatelskému účelu

Vkladová povinnost společníků, povinný základní kapitál, který je rozvržen do cenných papírů – akcií,

Společníky právnické i fyzické osoby, maximální počet není stanoven, může existovat i jako jednočlenná společnost

Společnická práva vtělena do akcií - cenných papírů nebo zaknihovaných CP, každá akcie vyjadřuje jeden podíl, je vždy převoditelná, společníci za závazky společnosti neručí

Vnitřní strukturu společnosti tvoří zákonem předepsaná soustava orgánů

Založení a vznik akciové společnosti

Společnost se zakládá přijetím stanov (§ 250/1 ZOK)
NOZ - § 125: více zakladatelů zakládá právnickou osobu
přijetím stanov nebo uzavřením jiné smlouvy.

Zákon stanoví, kdy lze právnickou osobu založit i právním jednáním jedné osoby
obsaženým v zakladatelské listině (§ 125/2 NOZ).

Kapitálovou společnost může založit i jediný zakladatel - § 11/1 ZOK + § 8 ZOK.

Zakladatelská ustanovení ve stanovách - § 250 odst. 3 ZOK

Splacení vkladů

Založení je účinné, splatil-li každý zakladatel emisní ážio a
alespoň 30% jmenovité nebo účetní hodnoty upsaných akcií
(§ 253 odst. 1 ZOK)

Vznik společnosti zápisem do obchodního rejstříku

Práva akcionáře

práva na majetková
plnění

Dividenda - 348 – 352 ZOK

podíl na likvidačním zůstatku - 549 ZOK

práva řídit společnost

hlasovací právo

Rozdílná síla hlasů - 276/3, kusové akcie – na každou připadá jeden hlas - 257/3, omezení výkonu hlasovacího práva - 353/2, kumulativní hlasování - 354 - 356

právo požadovat a dostat vysvětlení

357 - 360

právo uplatňovat návrhy a protináměry

361 - 364

ostatní práva

menšinová práva

365 – 374: svolání VH, zařazení bodu do jednacího pořádku VH, přezkoumání působnosti představenstva, akcionářská žaloba

Povinnosti akcionáře

povinnost splatit emisní kurs akcií, které akcionář upsal
250 a 253, vkladová povinnost - 344

sankce za nesplacení

zákaz výkonu hlasovacího práva
426, písm. a)

úroky z prodlení 344/2

kaduční řízení - 345 - 347

Určí-li to stanovy, mohou být práva a povinnosti spojené s nesplacenou akcií spojena se zatímním listem - 285

Vnitřní struktura akciové společnosti

valná hromada

Dualistický systém

Monistický systém

Představenstvo
435 - 445

396

správní rada
457 - 462

dozorčí rada
446 - 455

statutární ředitel
463

Valná hromada

Působnost - 421

Zásadní otázky existence a činnosti společnosti

změny stanov

změna výše základního kapitálu

volba a odvolávání členů představenstva a dozorčí rady nebo správní rady

schvalování účetních závěrek (403 ZOK),
rozhodování o rozdělení zisku

rozhodování o zrušení společnosti s likvidací, jmenování a odvolání likvidátora,
schválení návrhu rozdělení likvidačního zůstatku

schvalování některých právních úkonů – převod nebo zastavení závodu,
smlouva o tichém společenství

Svolávání valné hromady

představenstvo

Pozvánkou (407)

obsah

firma a sídlo společnosti

místo, datum a hodina konání
(408)

druh valné hromady

pořad jednání

rozhodný den k účasti
(405)

návrh usnesení a jeho zdůvodnění

Lhůta pro doručení vyjádření akcionáře
k pořadu jednání, je-li hlasováno
korespondenčně

Přijímání usnesení

schopnost usnášení (412)

30%
základního
kapitálu

většina nutná k přijetí
rozhodnutí (415)

většina hlasů
přítomných

Kvalifikovaná většina
(416, 417)

Představenstvo

Výkonný orgán společnosti

Statutární orgán společnosti (435)

vnější vztahy

Zabezpečuje obchodní vedení a nikdo mu v této oblasti není oprávněn udělovat pokyny (435)

vnitřní vztahy

Předkládá valné hromadě ke schválení účetní závěrku, návrh na rozdělení zisku (435 odst. 4)

Zabezpečení informačních povinností ve vztahu k akcionářům (uveřejnění účetní závěrky a zprávy o podnikatelské činnosti - 436)

Rozhoduje o všech záležitostech společnosti, které nejsou svěřeny jiným orgánům

Členové voleni a odvoláváni valnou hromadou nebo dozorčí radou (438)

Dozorčí rada

Vnitřní kontrolní orgán společnosti

Dohlíží na výkon činnosti představenstva a na činnost společnosti
(446)

Přezkoumává účetní závěrku a návrh na rozdělení zisku a předkládá vyjádření
valné hromadě (447 odst. 3)

Určí svého člena, který zastupuje společnost v řízení před soudy a jinými orgány proti
členu představenstva (447 odst. 4)

Členové DR se účastní valné hromady a musí jim být uděleno slovo,
kdykoli o to požádají (449)

Členové voleni a odvolávání valnou hromadou (448 odst. 2)

Monistický systém

Správní rada

Kontrolní působnost – 456 odst. 2 + určuje základní zaměření obchodního vedení a dohlíží na jeho řádný výkon - 460, zbytková působnost - 460 odst. 2

Podle zákona 3 členové, více členů – stanovy (457), možná i jednočlenná ?

Pravidla svolání a jednání určují stanovy - 458, činnost řídí předseda - 462

Předseda zastupuje společnost v řízení před soudy a jinými orgány proti statutárnímu řediteli - 462 odst. 2

Statutární ředitel

Výkonná působnost - 456 odst. 1

Je statutárním orgánem - 463 odst. 1

Přísluší mu obchodní vedení - 463 odst. 4

Statutárním ředitelem může být jen fyzická osoba, může to být i předseda správní rady - 463

Zvýšení a snížení základního kapitálu v akciové společnosti – obecné zásady

rozhoduje valná hromada 421/2b

rozhodnutí se zapisuje do obchodního rejstříku (s výjimkou zvýšení z vlastních zdrojů)

zápis změny základního kapitálu má konstitutivní účinky (464 a 467)

Rozhoduje valná hromada dvěma třetinami hlasů přítomných akcionářů každého druhu akcií, jejichž práva jsou rozhodnutím dotčena (416)

o rozhodnutí notářský zápis - 416 odst. 2

Způsoby zvyšování základního kapitálu akciové společnosti

zvýšení základního kapitálu upsáním nových akcií - 474 n.

podmíněné zvýšení základního kapitálu na základě prioritních nebo vyměnitelných dluhopisů - 505 n.

zvýšení základního kapitálu z vlastních zdrojů společnosti - 495 n.

zvýšení základního kapitálu rozhodnutím představenstva - 511 n.

Způsoby snižování základního kapitálu akciové společnosti

snížení jmenovité hodnoty akcií - 524 n.

vzetí akcií z oběhu

na základě losování - 527 n.

na základě návrhu - 532n.

upuštění od vydání nesplacených akcií - 536 n.

ochrana věřitelů - 518

Zrušení a zánik akciové společnosti

Uplatňuje se obecná úprava,
speciálně upraveno právo na
podíl na likvidačním zůstatku
(549 n.)